

การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งระดับที่ได้รับการรักษาด้วยการให้สารเคมีบำบัดเฉพาะที่ผ่านทางหลอดเลือดแดงเข้าไปสู่ก้อนมะเร็งโดยตรง และการอุดเส้นเลือดดำพอร์ทัล

ธิดารัตน์ พิเชษฐุจิโรจน์

บทคัดย่อ

การรักษาทางรังสีร่วมรักษา (interventional radiology) มีบทบาทสำคัญในการดูแลรักษาโรคมะเร็งระดับ โดยวัตถุประสงค์ของการรักษาทางรังสีร่วมรักษาในผู้ป่วยโรคมะเร็งระดับ คือ เพื่อช่วยลดขนาดหรือจำนวนของก้อน หรือเพิ่มปริมาตรของเนื้อตับในผู้ป่วยที่อาจจะสามารถรับการผ่าตัดได้ เป็นการรักษาโดยใช้อุปกรณ์ขนาดเล็ก (minimally invasive) โดยใช้ภาพทางรังสีชนิดต่างๆ เพื่อนำทางอุปกรณ์ในการรักษา จึงไม่มีแผลผ่าตัดใหญ่ โอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนน้อย ระยะพักฟื้นสั้น และสามารถรักษาซ้ำได้หลายครั้ง ผู้ป่วยโรคมะเร็งระดับส่วนใหญ่มักพบอาการและอาการแสดงที่เข้าสู่ระยะกลางหรือระยะท้ายของโรคทำให้ไม่สามารถรักษาด้วยการผ่าตัดได้ แต่การรักษาด้วยการทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษาร่วมกับการผ่าตัด โดยการรักษาด้วยการให้สารเคมีบำบัดเฉพาะที่ผ่านทางหลอดเลือดแดงเข้าไปสู่ก้อนมะเร็งโดยตรง และการอุดเส้นเลือดดำพอร์ทัล จะช่วยเพิ่มโอกาสในการผ่าตัดให้กับผู้ป่วย ทำให้เพิ่มโอกาสหายขาดจากโรคได้ ผู้ป่วยจึงต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัว และสังคม ซึ่งการดำเนินของโรคและผลข้างเคียงจากการรักษามีผลกระทบต่อผู้ป่วยและครอบครัว วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติตัวหลังได้รับการรักษาด้วยหัตถการทางรังสีร่วมรักษา ป้องกันภาวะแทรกซ้อน ดูแลตนเองได้อย่างถูกต้อง และได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่องจนครบตามแผนการรักษา ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นการรักษาทางรังสีร่วมรักษา โดยนำแนวความคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy's adaptation model) มาปรับใช้กับกรณีศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลและเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ป่วย

จากกรณีศึกษาผู้ป่วยโรคมะเร็งระดับมีการลุกลามที่ซับซ้อนไม่สามารถรักษาด้วยการผ่าตัดในครั้งแรก ต้องรักษาด้วยการให้สารเคมีบำบัดเฉพาะที่ผ่านทางหลอดเลือดแดงเข้าไปสู่ก้อนมะเร็งโดยตรง เพื่อลดขนาดและควบคุมโรคไม่ให้ลุกลาม แล้วจึงรักษาด้วยการอุดเส้นเลือดดำพอร์ทัลเพิ่มเพิ่มปริมาตรเนื้อตับให้สามารถรักษาด้วยวิธีผ่าตัดได้ นอกจากการดูแลขณะทำหัตถการทางรังสีร่วมรักษาแล้ว การดูแลหลังทำและการดูแลต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญ การให้ข้อมูลคำแนะนำเพื่อให้ผู้ป่วยมีความรู้ความเข้าใจ การเสริมกำลังใจ เพื่อให้ผู้ป่วยมีความมั่นใจในการปรับตัวในการดูแลตนเอง และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถจัดการกับอาการต่างๆ และรับการรักษาได้ตามแผนการรักษาได้อย่างต่อเนื่อง

พยาบาลรังสีร่วมรักษามีบทบาทการสำคัญในการปฏิบัติกรพยาบาลผู้ป่วยรังสีร่วมรักษา จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัย ค้นคว้า ติดตามความก้าวหน้าของวิวัฒนาการด้านการรักษาทางรังสีร่วมรักษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการให้การพยาบาลเพื่อป้องกัน ภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ที่เกิดจากโรคและการรักษา เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี